



# ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

## Комітет з питань правової політики

01008, м.Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел.: 255-35-84

---

### В И С Н О В О К

щодо проекту Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення доступу до безоплатної правничої допомоги та підвищення якості її надання (реєстр. № 5107 від 19 лютого 2021 року)

За дорученням Голови Верховної Ради України від 19 лютого 2021 року Комітет з питань правової політики розглянув на своєму засіданні 10 червня 2021 року (протокол № 58) проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення доступу до безоплатної правничої допомоги та підвищення якості її надання (реєстр. № 5107 від 19 лютого 2021 року), поданий Кабінетом Міністрів України (далі – Законопроект).

Законопроектом пропонується передбачити на законодавчому рівні: механізм надання центрами безоплатної первинної правової допомоги; право дітей, недієздатних осіб або осіб, дієздатність яких обмежена, на звернення за безоплатною первинною правовою допомогою, а також право цих осіб на звернення за безоплатною вторинною правовою допомогою особисто з питань, звернення з якими до суду дозволяється таким особам, та порядок такого звернення;

право центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги залучати перекладача з мови, якою заявник може спілкуватися, у тому числі перекладача жестової мови, за рахунок коштів державного бюджету в разі, коли особа, яка бажає отримати безоплатну вторинну правову допомогу, не володіє державною мовою та/або має порушення слуху;

конкретизацію переліку суб'єктів права на безоплатну вторинну правову допомогу;

удосконалення порядку подання, розгляду звернень про надання безоплатної вторинної правової допомоги, а також підстав відмови у наданні такої допомоги;

конкретизацію підстав та порядку припинення надання безоплатної вторинної правової допомоги;

врегулювання питання оплати послуг з медіації, відновних практик при виведенні неповнолітніх із кримінального процесу адвокатам, що залучаються центрами;

утворення комісії незалежного оцінювання якості надання безоплатної вторинної правової допомоги з метою забезпечення надання якісної безоплатної вторинної правової допомоги шляхом впровадження механізму оцінювання якості наданої адвокатом правової допомоги з використанням інструмента рецензування («peer review»);

збільшення межі малозабезпеченості осіб з інвалідністю для отримання безоплатної вторинної правової допомоги, передбачивши право таких осіб на безоплатну вторинну правову допомогу в разі, якщо вони отримують пенсію або допомогу, що призначається замість пенсії, у розмірі, що не перевищує двох прожиткових мінімумів для працездатних осіб;

визначення прав та обов'язків суб'єкта права на безоплатну вторинну правову допомогу. У зв'язку з цим, пропонується внести відповідні зміни до Цивільного процесуального кодексу України, законів України «Про психіатричну допомогу» та «Про безоплатну правову допомогу».

Законопроект, як зазначено у пояснювальній записці, розроблено з метою ефективної реалізації прав осіб, у тому числі дітей, недієздатних осіб та осіб, дієздатність яких обмежена, на отримання якісної безоплатної правової допомоги шляхом спрощення механізму організації надання такої допомоги, врегулювання питання обов'язкової участі адвоката при розгляді судом справ щодо обмеження цивільної дієздатності фізичної особи, визнання фізичної особи недієздатною та поновлення цивільної дієздатності фізичної особи; надання особі психіатричної допомоги в примусовому порядку; примусової госпіталізації до протитуберкульозного закладу, а також вдосконалення процедури забезпечення якості безоплатної вторинної правової допомоги.

Розглядаючи Законопроект, Комітет з питань правової політики виходить з такого.

Прийняття законів належить до повноважень Верховної Ради України як єдиного органу законодавчої влади в Україні (стаття 75, пункт 3 частини першої статті 85 Конституції України).

Відповідно до пункту 14 частини першої статті 92 Основного Закону України засади організації та діяльності адвокатури визначаються виключно законами України.

Статтею 59 Конституції України встановлено, що кожен має право на професійну правничу допомогу. У випадках, передбачених законом, ця допомога надається безоплатно. Кожен є вільним у виборі захисника своїх прав.

Згідно зі статтею 131<sup>-2</sup> Конституції України для надання професійної правничої допомоги в Україні діє адвокатура. Незалежність адвокатури гарантується. Засади організації і діяльності адвокатури та здійснення адвокатської діяльності в Україні визначаються законом. Виключно адвокат здійснює представництво іншої особи в суді, а також захист від кримінального обвинувачення.

Інститут законодавства Верховної Ради України (далі - Інститут законодавства) у пропозиціях, наданих до Законопроекту, в цілому поділяючи

позицію стосовно необхідності удосконалення законодавства щодо надання безоплатної правової допомоги та підвищення її якості, звертає увагу на доцільності нормативного визначення нового механізму оцінювання якості надання адвокатами безоплатної вторинної правничої допомоги, яким є «інструмент рецензування («peer review»)), а також поняття «адвокат-експерт з оцінювання якості надання безоплатної вторинної правничої допомоги» (стосується доповнення Закону України «Про безоплатну правову допомогу» новою статтею 6<sup>2</sup>). Також, Інститут законодавства зазначає про необхідність уточнення, запропонованих змін до статей 62 та 293 Цивільного процесуального кодексу України, в частині підтвердження повноважень адвоката як представника сторони у судовій справі, крім довіреності або ордеру, виданого відповідно до Закону України «Про адвокатуру і адвокатську діяльність» також «дорученням органу (установи), уповноваженого законом на надання безоплатної правничої допомоги».

Національна асоціація адвокатів України, не підтримуючи зазначений Законопроект зазначила про необхідність його відхилення, звернувши при цьому увагу на необхідності розроблення законопроекту про надання, обов'язкових до розгляду у Верховній Раді України консультативних висновків Ради адвокатів України щодо законопроектів з питань адвокатури та адвокатської діяльності.

Обговоривши Законопроект, відповідно до статті 93 Регламенту Верховної Ради України, Комітет з питань правової політики вирішив рекомендувати Верховній Раді України включити до порядку денного п'ятої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення доступу до безоплатної правничої допомоги та підвищення якості її надання (реєстр. № 5107 від 19 лютого 2021 року), поданий Кабінетом Міністрів України.

Голова Комітету

А.Є. КОСТІН



ЕАС ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Підписувач: Костін Андрій Євгенович  
Сертифікат: 58E2D9E7F900307B0400000053E22E0027179400  
Дійсний до: 28.04.2023 0:00:00

Апарат Верховної Ради України  
№ 04-26/03-2021/193503 від 14.06.2021



537978